

BRÉDASCHÉ

Staat-, Letterkundig- en

Nieuws-

Donderdag

COURANT.

Wetenschappelijk

Blad.

4 Februarij.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

BADA. — De belgische kamer van vertegenwoordigers gaat voort met de behandeling der onderscheiden hoofddeelen van de begroting voor het tegenwoordig jaar; dezelve heeft gisteren bij definitieve stemming de kassen voor justitie goedgekeurd, en is men daarop overgegaan.

Dr. *Barrington* die zich in de jongste dagen in België heeft opgehouden, zoo men zeide met eene commercieele zending belast, zou gisteren naar Londen vertrekken, om bij de opening van 't parlement tegenwoordig te zijn.

— Uit hoofde van den Heiligen dag is er heden te Antwerpen geen beurs gehouden.

FRANKRIJK.

PARIS, den 31sten Januarij.

Het voorstel tot de reductie van renten heeft nog altijd aanleiding tot verschillende, doch zeer onzekere geruchten. Men verhaalt heden dat er aan eene verandering van ministerie zou worden gedacht, en dat de *HE. Humann* en *Thiers* daarover door den koning zijn geraadpleegd.

Het is opmerkelijk dat het genoemde voorstel oomiddelrijk, zoowel den prijs van vaste goederen, als dien van de actien in deze en geene ondernemingen, heeft doen rijzen.

— Nadat de akte van beschuldiging was gelezen, heeft men nog in de zitting van het Hof der Pairs van gisteren, begonnen met *Fieschi* te onderwerpen, en dit verhoor is heden voortgezet. Met de meest mogelijke kalmte en bedaardheid heeft hij zijne misdaad beleden, slechts nu en dan zijn leedwrazen te kennen gevende, dat dezelve een volksovervloed had gemaakt. Hij verklaarde daarenboven dat hij wel reden meende te hebben, om zich over het tegenwoordig bestuur te beklagen, doch echter nimmer op het denkbeeld zou zijn gekomen, zich aan een zoo afschuwelijk misdrijf schuldig te maken, indien andere, met name *Morey* en *Pépin*, hem daartoe niet hadden aangezet, ja zelfs, dat hij waarschijnlijk vóór de uitvoering van den toelag zou zijn gekomen, wanneer hij zich niet door het eenmaal gegeven woord ontferpelijk verbonden had beschouwd. Het eerste plan van het moorddadig werktuig, zeide hij al verder, werd door hem ontworpen niet het enig doel, om te beproeven of men niet op die wijze met eene geringe magt eenen sterkeren vijand weerstand zou kunnen bieden; daarop was *Morey* bij hem gekomen, had van de teekening rene uitlegging gevraagd, en vervolgens het denkbeeld geopperd, dat men zich daarvan wellicht zou kunnen bedienen, om Koning *Lodewijk Philips* om het leven te brengen. Hij *Fieschi* was destijds geheel zonder middelen van bestaan en werd door de politie vervolgd; *Morey* bragt hem met *Pépin* in kennis, en na verloop van weinige dagen was het plan beraamd, onder bepaling dat *Pépin* de noodige penningen zoude bezorgen, en *Fiaschi* zich met de uitvoering belasten, die volgens deze afspraak op den 1sten Mei, den naamdag des Konings, moest plaats hebben, en toen slechts werd verschoven, omdat de wapenschuiving geen voortgang had. Andere medeplichtigen heeft hij tot nog toe niet genoemd, en ten stelligste verzekerd, dat hij iederdaad het misdrijf alleen heeft volvoerd. *Pépin* en *Morey* hebben deze verklaringen die zoo zeer ten hunnen nadeele strekken, insgelijks met bedaardheid aangehoord.

— Men heeft over Hayre berigt n uit New-York tot den 11den dezer, vermeldende, dat de heer *Barton* den vorigen dag naar Washington was vertrokken, terwijl de Fransche zaakgelastigde, de heer *Pagot*, elk oogenblik aldaar werd verwacht. Overigens was er nog niets omtrent den staat der kwastie met het Fransch bestuur beslist, en zag men met verlangen de bondschap te ontmoeten, die waarschijnlijk door den president, na de aankomst van den heer *Barton*, aan het congres zouden worden gerigt.

— Uit Bayonne schrijft men van den 26sten, dat de generaal *Cordova* zich met zijne hoofdmagt in Vittoria heeft opgesloten, terwijl de karlisten even als te voren de llaie van *Salvatierra* tot *Villareal de Alava* bezetten. In Katalonien spannen de christinos te vergeefs alle hunne krachten in om zich van het kasteel del Hort meester te maken, waar de karlistische jafts zich woedig bijt verdedigen; voorts worden de omstreken van *Lerida* op nieuw door de karlisten onveilig gemaakt.

— Heden, uit hoofde van den Zondag, geene fondsnotering.

NEDERLANDEN.

SARDA, den 3den Februarij.

— Men vernemt, heeft het hoogerregts-hof van 'Gravenhage, bij twee nadere arresten, verhard in het aangenomen besluit, dat art. 18 der wet van 16 Junij 1831, (*Staatsbl.* n. 29), op geene andere boeten en verboddingen toepasselijk zoude zijn dan op de zoodanige, voortvloeiende uit overtredingen van de wetten op de registratie, de hypothecaire overschrijvingen en het zegel bestaande. Diensvolgens heeft het de regering zich laten welgevalen, dat in den tegenwoordigen stand van zaken worden ingetrokken de bevelen, vroeger aan het openbaar ministerie medegedeeld, tot het komen in hooger beroep van de vonnissen, welke strijdig mogten zijn, met de aan hetzelfde wets-artikel van gouvernementswege gegevene uitlegging. Van de zijde van het hooger bestuur is, onder mededeeling van het bovenstaande aan de daarbij betrokken ambtenaren, tevens te kennen gegeven, dat het intrekken dezer bevelen uitsluitend de justitiële ambtenaren betreft, en de ambtenaren der registratie derhalve moeten voortgaan, om bij de overtredingen, welke zij constateren, de boeten, van welken aard ook, overeenkomstig den geest der betrokken wetsbepaling, te herleiden tegen 50 centen de frank of livre, staande het aan de wetbaken, om bij derzelve vonnissen deze herleiding al dan niet te volgen.

— Op een oogenblik, dat in verschillende plaatsen des vaderlands de kinderziekte nog al vrij sterk heerscht, en het vooroordeel bij sommigen ingang vindt, dat de koepok-inenting nutteloos is, daar wellicht hier en daar een bevooroordeeld mensche niet wordt bevocht, acht men het niet onbelangrijk melding te maken van de door den heer *C. Smeets*, med. doct. in 'Gravenhage, in het begin van dit jaar, aan het tijdschrift *de Algemeene Kunst- en Letterboete*, medegedeelde bijzonderheden, wegens de kinderziekte en koepok-inenting, door denzelve waargenomen. De heer *Smeets* tracht daarbij aan te tonen, hoe ondoelmatig en onvoorzigtig het is, wanneer men voorwerpen vacchneert die niet gezond zijn, en vooral diegenen, welke aan deze of gene kwaadaardigheid lijden. Vervolgens wordt hij uit over het misbruik, om gevacchneerden af te geven, ten blijke dat personen gevaccineerd zijn, bezoeken er bij hen nimmer pokken aanwezig waren geweest, zoogenoemd omdat de inenting niet gevat had; en omdat de inenter verkeerd had, dat deze personen geene pokstof bij zich hadden en dus nimmer de kinderziekte zouden krijgen. „Soortgelijke misbruiken” — gaat de schrijver voort — „van eene der heilzaamste ontdekkingen, welke immer hebben plaats gehad, zijn waarlijk te betreuren; zijn helaas! menigvuldiger dan men denken zou, en alzins geschikt, om de uitvinding van den onsterfelijken Jenner in de vergetelheid te doen wegzinken.

— Wanneer men immers ziet, hoe in ons Vaderland vaccination verrigt worden; wanneer men weet, hoe het eenige deslandigen hebben aangelegd, niet om wel te vacchneeren, maar om hunne lijst van gratis-gevaccineerden te vergrooten en niet eenige namen te verrijken; wanneer men in aanmerking neemt, dat een groot, ja zeer groot aantal voorwerpen, vooral onder de mindere klasse, voor gevaccineerd gehouden gehouden, en dit nogtans niet zijnde, dan is het niet te verwonderen, dat wij wederom eene der vreeselijke ziekten slagtoffers en ongelukkigen zien maken. Vroeg zoekt men het voorkomen van echte of gewijzigde koepok, vroeger gevaccineerden in de ontuanding of veravakking van koepokstof, in hare slechte tijdelijke voorbehoedende middelen, het niet genoegzaam aantal ingeente koe-pokken en niet aan soortgelijke oorzaken; — de grootste schuld is van den med. doct. aan zijne niet genoegzame nauwkeurigheid in het vacchneeren, en zacht, maar zeker werkend prophylactisch middel, door de minsten nadeligen invloed verzwakt of geheel vernietigd, hebben onze inenters in het groot niet genoegzaam, en gemakshalve niet willen begrijpen. Scrofuleuse, rachitische, sappige, en aan andere ziekten lijdende kinderen hebben men

ingeënt zonder zich om de gevolgen te bekreunen; zonder te denken, dat men door zulk eene onvoorzigtige handelwijze de vijanden van *Jenners*' schoone ontdekking een gevaarlijk wapen in de handen gaf, waarvan zij weldra zullen gebruik maken, om, zoo het mogelijk is, de vaccinatie geheel te doen vergeten.

» Gelukkig is het nut van deze uitvinding door een te groot aantal daadzaken bewezen, dan dat zij zoo spoedig zal vergeten worden; edoch men weet hoe het volk is; de indruk van het oogenblik blijft slechts bij, terwijl de vroegere worden vergeten; het is voor hetzelfde genoeg, bij een enkel voorwerp, dat zoo genaamd gevaccineerd is, de kinderziekte te zien, om dadelijk uit te roepen: » Waartoe dient het, dat ik mijn kind laat vaccineren; » het zal toch wel de pokken krijgen!»

» De koepok-inenting nogtans heeft nog op heden dezelfde waarde, welke zij ten tijde van *Jenner* had, en nog op heden bewijst dit de ondervinding; eenige waarnemingen, dien aangaande in den loop van dit jaar door mij gedaan, wil ik hier in het kort mede te deelen.»

Uit die waarnemingen blijkt het, dat in een huisgezin, alwaar één van de zes kinderen, dat bij toeval niet gevaccineerd was, de kinderziekte kreeg, doch de vijf anderen, die gevaccineerd waren, daarvan bevrijd bleven, alhoewel doctor *Smeets* op alle mogelijke wijzen deze gevaccineerden aan de besmetting trachtte bloot te stellen; dat in een ander huisgezin, waar twee ongevaccineerde kinderen de natuurlijke kinderpokken kregen, vier andere, everzeer ongevaccineerd, gedurende het heerschen der ziekte ingeënt wordende, daarvan bevrijd bleven, hoewel zij zich in dezelfde kamer van de lijdens bevonden; dat een kindje van 11 maanden oud, ingeënt zijnde, van de kinderziekte bevrijd bleef, alhoewel de moeder, eene zogende vrouw, door de ziekte was overvallen; dat in een huisgezin een lijder van 22 jaren door hem behandeld werd, die niet gevaccineerd was, terwijl twee zusters en drie broeders van den lijder, die gevaccineerd waren, daarvan bevrijd bleven, alhoewel de broeders, gedurende het gansche beloop der ziekte, met den lijder in één bed sloepen; enz.

Het ware wenschelijk, dat onze geneesheeren meerdere dergelijke waarnemingen openbaar maakten, ten einde daardoor alle verkeerde gedachten, omtrent het goed slagen der koepok-inenting, tegen te gaan, en het misbruik, hetwelk sommigen hunner van deze ontdekking mogten gemaakt hebben, voor het vervolg te voorkomen.

De *Courant* van Krakau wederspreekt de geruchten van opsluisten welke aldaar zouden hebben plaats gehad, bij gelegenheid der viering van het naamfeest van Keizer *Nikolaas* op den 18den December des vorigen jaars. Het voorgevallene bepaalde zich alleen daarin, dat iemand die beschonken schijnt geweest te zijn en niet eens een Krakauer is, de glazen in een huis had ingeworpen terwijl een aantal straatjongens om hem heen stonden.

— Ingevolge een bevel der regering, is het voortaan geen inkoop van Polen meer vergund, zins roerende goederen bij buitenlandse verkeerijmaatschappijen te assureeren, wanneer zij dezelfde geen waarborgend verlot hebben bekomen. Dat verlot zal niet worden verlotend, dan wanneer de waarde van het te verzekeren goed die overtreft, welke bij de binnenlandsche verzekeringsmaatschappij als hoogste waarde is aangenomen.

— Volgens een der keulse dagbladen zou de bijeenkomst van den administratie-raad der Rijn-spoorweg maatschappij, welke den 17den en den 17den te Keulen gehouden is, onder voorzitting van een van de regeringwege beneemden beambten, allezins naar wensch zijn uitgevallen en zouden de voorstanders van den ijzeren spoorweg van Keulen naar de Schelde zich mogen overtuigd houden, dat de zaak zal tot stand komen. Hetzelfde dagblad voegt er bij, dat ofschoon het tegendeel moogt beweerd worden, het toch zeker is, dat de pruisische regering de bedoelde onderneming met welgevallen beschouwt en dezelve wenscht te bevorderen.

D U I T S C H L A N D .

FRANKFORT, den 30sten Januarij.

De schipbrug over den Rijn, te Keulen, is gisteren wederom overtoord geworden; te Keulen heeft zulke eergisteren plaats gehad.

Het vol van het Groothertogdom Hessen zal, wegens den dood van de hertogin, voor zes weken den rouw aansenen. Het vol van het Groothertogdom Hessen zal, wegens den dood van de hertogin, voor zes weken den rouw aansenen.

Het vol van het Groothertogdom Hessen zal, wegens den dood van de hertogin, voor zes weken den rouw aansenen.

Het vol van het Groothertogdom Hessen zal, wegens den dood van de hertogin, voor zes weken den rouw aansenen.

Het vol van het Groothertogdom Hessen zal, wegens den dood van de hertogin, voor zes weken den rouw aansenen.

geene algemeene ontwapening de rede zijn." Men drukt voorts de meening uit, dat men het veel gewonnen moet achten, wanneer de tegenwoordige soort van Europeesche vrede behouden blijft.

— Uit Rome wordt van den 19den januarij gemeld: » De H. Vader heeft den kardinaal *Zuigi Lambruscini* in plaats van den kardinaal *Barnetti* tot staats-secretaris voor de buitenlandse aangelegenheden benoemd. Algemeen wordt de aftreding van laatstgemelden betreurd; de Paus heeft hem slechts organoone zijn oetelag verleend, en is enkel daartoe overgegaan, nadat hij den kardinaal in persoon bezocht en vruchteloos alles beproefd had, om hem van zijn voornemen te doen afzien. De nieuwe minister is vroeger Nuntius te Parijs geweest, en kent de betrekkingen van het Roomsche hof met het buitenland zeer nauwkeurig. Zoo het schijnt, wil men niet, gelijk vroeger, de beide departementen van buiten- en binnenlandsche zaken met elkander vereenigen, want de kardinaal *Gambarini* blijft secretaris van staat voor de binnenlandsche zaken, en men wil zelfs dat er een derde ministerie, voor de geestelijke aangelegenheden, daargesteld zal worden.»

— De laatste berigten uit Athene zijn van den 6den januarij jl.; volgens dezelve genoot de Koning van Beieren steeds de beste gezondheid, en had zij verblijf in Griekenland reeds dat gunstige gevolg gehad, dat de graaf van *Armanberg*; ondanks zijnen steeds ziekelijken toestand, zich had laten bewegen om zijn voornemen van Griekenland te verlaten, op te geven en zich verder aan de dienst van Koning *Otto* te blijven toewijden. In den diplomatische kring te Athene had de bijzondere voorkomendheid van den Koning van Beieren jegens den Russischen gezant, eenige beweging veroorzaakt, en men vermoedde zich te meer daar over, vermits men begreep, dat men Frankrijk en Engeland meer dan ooit te vriend moest houden, nu er op de uitbetaling van een derde serie der geldleening is aangedrongen. Er werd wel gesproken van het sluiten eenst nieuwe geldleening met eenige Engelsche huizen, ten gevolge waarvan men den derde serie niet zou behoeven, maar men twijfelde zeer aan het gelukken der dierzelve aangevonds pogingen, vermits geen enkel naarborg aan de geldschijters kon worden aangeboden. Ook de oprigting der Grieksche bank, welke met Maart zou geopend worden, scheen groote hinderpalen te ontmoeten. Over het geheel zag men de toekomst, wát de geldmiddelen betreft, steeds duister in.

Het gerucht dat er eerslang eene constitutie aan Griekenland zou verleend worden, hield zich stonde.

— Uit Belgrado schrijft men van den 16den Januarij: Sedert de terugkomst van vorst *Milosh* uit Konstantinopel is de Servische overigheid onophoudelijk werkzaam met de invoering van verbeteringen in alle takken van het bestuur. Ook in Konstantinopel verschijnen er nagenoeg dagelijka verordeningen, waarin des Sultans bedoeling blijkbaar is, om de hervorming der Muzelmannen met alle krachten door te zetten. Onder die verordeningen zijn er echter vele die juist niet geschikt zijn om het volk nader tot de Europeesche zeden te brengen. Zoo schrijft men met den laatsten post dat het aan alle Muzelmannen, hunne vrouwen en kinderen verboden is geworden papapluis en handschoenen te dragen. Daar de Sultans overigens de Turken op verschillende wijzen uit hunne vadigheid zoekt te doen ontwaken, geloof ik ook aan de in Europa gebruikelijke spelen te moeten gewennen, er was o. a. vergunning tot het dobbelspel gegeven en de Sultans zelf zou van een Frans onderrigt in een ander spel nemen. — De post had in Konstantinopel onder de Francken geheel opgehouden; sedert den 15den December was het katholyke hospitaal er geheel geruimd; daarentegen brak dezelve onder de grieksche bevolking uit; in de laatste helft van December waren er omtrent 40 kraaken in het grieksche hospitaal gebragt.

Het koningrijk der Nederlanden.

door de Baron DE MORTEMART BOISSE.

(Vervolg van No. 1.)

De schrijver toont in het derde Hoofdstuk, dat over het inwendig bestuur (*administration intérieure*) handelt, aan, wat er gedurende de 15 jaren der regering van Koning Willem I, voor de welvaart van het land, voor de verstandontwikkeling en in het belang der openbare zedelijkheid verrigt is. Hij ontwikkelt zulke en bewijst dat de Nederlandsche monarchij, zoodanig als dezelve bestond, het klassieke land van den landbouw en het klassieke land van den loophandel, in een gemeenschappelijk belang vereenigde; en dat alzo de vindingen van den grond in België, door de uitgebreide handelsrelaties van Holland, de hebbende bekomen van het voordringende verlot.

Voorts wordt betoogd dat de werking der wetten, welke onder vorige gouvernementsen zoo verwaarloosd werd, onder het bestuur van Koning Willem eene groote vinger raakt, en dat de fabrikenijverheid vooral eenen hoogten graad van fluster bereikte, daar

onder de Oud-Hollandsche vlag de Nederlandse fabrieken, welke de gehele wereld tot marktplaats maakten.

Alzoo toont de schrijver, dat de landbouw, de fabrieken en de koophandel al hunne krachten inspanden, om het Koninkrijk der Nederlanden tot een Hoofte van stoffelijke welvaart, te verheffen, welke nooit ergens in Europa in hooger en graad bestond, behalve misschien in een gedeelte van het Britsche rijk.

Vervolgens wordt met den vinger aangewezen, wat er voor de publieke gebouwen, wegen en kanalen verrigt is, welke wetenschappelijke en letterkundige maatschappijen zich allerwege vestigden, hoeders de deeldende kunsten, door de dubbele medewerking van het gouvernement en van de koninklijke milddadigheid, bloeiden, welk eenen hoogen trap het openbaar onderwijs bereikte, wat er al ter bevordering van het hooger onderwijs gedaan werd, en welke verbeteringen de liefdadige gesichten en instellingen, onder anderen door de oprigting der maatschappij van weldadigheid ondergingen.

De slotsom sindelijk van een en ander trekt de schrijver aldus samen: een bloeiende landbouw, de vruchtbare ontginning der mijnen, tot dien tijd toe verwaarloosd, eene nijverheidswelvaart zonder voorbeeld, een koophandel vol kracht en leven, met wijsheid bestuurd en omgeven van het vertrouwen der gansche wereld, en al deze wegen en kanalen in alle rigtingen; volkscholen van eene zeldzame volmaaktheid; zes aanzienlijke hooge scholen, een instituut, het brandpunt van lichtverspreiding, allerwege kunsten en wetenschappen in edelen wedstrijd om het nieuwe vaderland te verrijken; genootschappen van weldadigheid in het belang der lijvende menschheid; de bedelarij nagenoeg uitgeroeid en de besturen van liefdadigheid in al derselver takken verbeterd, een zacht en menschelijk beheer der gevangenen, vooral ten deel hebbende, om de afgedwaalden op den weg van orde en deugd terug te brengen; in een woerd, rijkdom, waardigheid, geluk, ziedaar de karaktertrekken van het Koninkrijk der Nederlanden, onder het oog van een onvermoeid monarch en onder een bestuur van 15 jaren, waarvan de verwonderlijke uitkomsten slechts zeer onvolkomen beschikt zijn! Hierin plaat de schrijver in zijn 4de Hoofdstuk over tot de zoogenaamde *Grieven* waarover hij het volgende zegt:

De drie groote afdelingen van de Belgische grieven zijn:

- 1°. Het grondgebrek in den oorsprong van het Koninkrijk der Nederlanden;
- 2°. De ondergeschiktheid van België aan Holland;
- 3°. De verdrukking van de katholieke eredienst.

Wanneer men de auteur van de geschiedenis der Belgische revolutie, (1) geloofst, is België, sedert meer dan eene eeuw, het *Europesche slagtoffer*. Het is niet vrijwillig, zegt hij, dat de Oostenrijksche overheersching er in 1713 is aangenomen; het is niet vrijwillig, dat de Fransche overheersching in 1793 is aangenomen; het is niet vrijwillig eindelijk, dat de Hollandsche overheersching in 1814 is aangenomen.

En ziedaar dat groot beginsel van grondwet!

Maar, op dien voet, moest men de wereld het onderste boven keeren, om het punt te zoeken, waarvan het *heft van oververing* zoude moeten uitgaan, waartegen de Belgische publicist hier protesteert.

De verbondene mogendheden, die den vrede van Parijs en de tractaten, die er de ontwikkeling en het gevolg van zijn, teekenden, maakten even als alle veroveraars, van hunne regten gebruik.

Zoo lang de wereld bestaat, zijn er wetten van onvermijdelijke noodzakelijkheid geweest.

De prijs der schatten, voor den oorlog gebezigd en een veel grootere prijs, die van het g'storte bloed, hebben altijd het recht van verovering gekocht en daargesteld. Maar wat zouden dan de bezittingen worden van Engeland, twee tegenwoordigen hondgenoot? Geloofst gij, dat die hondgenoot aan de landen van de Kaap de Goede Hoop moet gaaf vragen, of hij er zijne magt, krachtens de stem dezer volkeren, uitoefent? ... En de *nationale Conventie*, en dat *Directoire*, welke even als gij de *souvereiniteit des volks* beleden, (2) ontvingen die, toen zij over de vereeniging van België met Holland beraadsaagden, de wenschen dezer provincien?

En dat andere gouvernementstooneel, de *Koninkrijke Staten*, raadpleegden zij desgelijks de bevolkingen van Louisiana en Florida, toen zij deze landen, in 1806 en 1810, uit kracht van *uitlevering* in hant namen? Dan wij laken zika niet, wetende, dat het karakter van alle staatkundige veranderingen en handelingen noodig is, wanneer, ter gevolge van meer

(1) Normans, lid van de kamer der afgevaardigden.

(2) Laat ons voer niet vergeten, dat de *Directie* uitdrukkelijk, onder betugting echter, dat het niet schiedt, dat hetzelfde als het algemeen recht van alle staten der Oude en Nieuwe wereld erkend is.

Alles zal ons niet in ons oog te laten, dat die, naar zijnen wil en luim, de maatschappelijke orde bij het koninkrijk zal regelen en veranderen. Maar de wijl, krachtens de zaken zelve, deze zedelijke personen zedelijk in hunne handelingen, welke met andere zedelijke personen van dezelfde soort, in de zedelijke werkingen, welke zich tuschen het een of het andere opdoen, het recht hunner soevereiniteit, aan de een of aan de andere zijde, voor het recht van oververing buitgen.

of men lange dorlogen, de oorlogende mogendheden er toe gebragt worden, om over de vrede voorwaerden te raadplegen. Aldus was het gelegent met het tractaat van Munster in 1648, dat aan den dertigjarigen oorlog een einde maakte, en eene der grondslagen van het Duitsch verbond werd; aldus met het tractaat van Aken, dat in 1668 een gedeelte van Vlaanderen aan Louis XIV verzeekerde; en aldus met zovlele andere vroegere en latere tractaten, welke ten niter-nationaal evenwigt in de groote Europeesche familie daartielden.

Nee, neen; men kan teedlijkerwijze deze grief niet aannemen; gij hebt er moegelij, die niet wezenlijk zijn; laat ons zien:

Dat is niet alles; zegt dezelfde publicist; bij het oorspronkelijke gebrek van verovering voegde zich nog een niet minder gewigtig gebrek, het be- drags onder 1825, geroepen om over het maatschappelijk verdrag te stem- men, stemden er 796 tegen en 529 voor deszelfs aanneming, en echter verklaarde de koning, bij eene proclamatie van 27 Aug. 1815, dat de Constitutie aangenomen was.

Aangezien dit een rekenkundig vraagstuk is, zullen wij het rekenkundig beantwoorden; en de lezer zal oordeelen over de juistheid.

De bevolking des koninkrijks bestond in 1815, als volgt:

Noordelijke provincien	2,071,181
Zuidelijke	3,411,032
Totaal	5,482,213

Het geheel van de eerste dezer afdelingen had voor de aanneming gestemd

Op 1,325 stemmen, hadden 529 van de tweede afdeling voor gestemd, dat is te zeggen, de twee vijfde deelen; het- welk in het geheel voor het volk, in België vertegenwoordigd, greef:	1,364,432
Totaal voor	3,425,618
Tegen	2,046,650

Het is niet minder waar, zal de Belgische publicist zeggen, dat hij aldien geheel Holland de grondwet gewild heeft en 796 Belgen van 1825 dezelve verwerpen hebben. De daadzaak is juist, en het gouvernement, wel verre van het te ontveinzen, heeft het geproclameerd; maar wat meent men er nit af te leiden; het was hier de zaak niet van de Belgische soevereiniteit, maar die van het gehele koninkrijk. Het kwam niet te pas, om over de *oververing der beide Staten* (of een enkel staatkundig lichaam uitspraak te doen); de zaak was reeds beslist. De nieuwe maatschappij was alreeds geroepen, om haar gevoelen te laten over hare constitutionele orde; het was *de oververing* van allen, in eenen verzamelen zin genomen, en niet bij ge- brokens, dat deze orde moest gevestigd worden.

Naar al deze daadwerkelijke waarheden, en naar al de beschouwingen, die er uit voortvloeijen, besluiten wij:

1°. Dat de oprigting van het Koninkrijk der Nederlanden in volkomen overeenstemming is met het recht der volken, en dat de mogendheden, welke over de Belgische departementen van het Fransche Keizerrijk bescha- ring gebruikten, zonder er misbruik van te maken, hun recht van verovering de afschaffing eene staatkundige onmogelijkheid is.

2°. Dat de invoering van de maatschappelijke orde in het nieuwe Koninkrijk niets onregelmatig had, en dat zij plaats had met de toestemming der zeer stellig bewezene volksmeerderheid.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Onlangs werd er gesproken van een plan om bij de Akademie der Wetenschappen te *Berlijn*, ten einde een soort van reger- ringloosheid te doen ophouden, welke in de Duitse Letterkunde heerscht, eene Klasse op te rigten voor Duitse Taal- en Letterkunde. [Zie ons n°. van 17 en 18 Jan.]. Thans wordt bij die gelegenheid gemeld, dat *Vorst Mirramont* reeds sedert verscheidene jaren de opzigt van Duitse Akademie in het oog heeft, welke ten doe zou hebben, om een punt van vereeniging daar te stellen voor Duitse geleerdheid en Duitse letter- kunde. Zoodanig eene instelling meent men, dat beter doet zou treffen, dan eene poging, om een bijzonder Genootschap te verheffen tot scheids- regter in de taal, en wel eene taal, welke juist daarom haren grootsten rijkdom te danken heeft, dat zij zich geheel vrij onder de massa der natie heeft kunnen ontwikkelen, en dat zij nooit bijzonder Hof- of Akademie- taal is geworden.

Engeland. — De Engische Dagbladen maken gewag van het vinden van zeer opmerkelijke punttoppen op het nog niet zeer lang geleden ont- deckte eiland *Ascension*, onder de *Karolinen*, niet te verstaan de *Karolinen* Afrikaansche eiland van dien naam. Deze punttoppen, die in de zee- stad te zijn; de openingen voor degen en venster zijn sigbaar op ander- de steenen zijn er vele die eene lengte van 20 vaden hebben op een breedte van 3 tot 5, terwijl de steensoort, waarmede zij bestaan, in die streken niet gevonden wordt en deze overblijfselen, waaraan geen spoor van het gebruik van eenige soort of cement te ontdekken is, aan de gewone steenen der *Cyloger* trankieren. Op eenigen afstand van de punttop- pen, op eenere punttoppen en de rotsachtige zijde van eenen berg met groten bedekt. De ontdekking dezer punttoppen op een eiland in den *Stillen Oceaan* is voor den onderzeker der oudheid van te meer gewigt,

daar de inwoners van hetzelfde in hunne zeden duidelijk de overblijfsels eener hoogere beschaving vertoonen, dan de bewoners der hen omringende eilanden, en hunne taal kenmerken van eenen eigenaardigen oorsprong oplevert.

Frankrijk. — Te midden van eene menigte onbeduidende en heuzelachtige geschriften, welke dag op dag de boekenlijsten der Boekhandelaars en de kolommen der aankondigingen in de Fransche Dagbladen vullen, met men met genoeg belangrijke werken van wetenschap op. Inzonderheid vertoont zich ook in Frankrijk eene bijzondere zucht tot navorsching en opheldering der Geschiedenis, zoo van vroegeren, als van lateren tijd. Ten bewijze daarvan strekken onderscheidene Verzamelingen van Oorkonden, zoo door het Gouvernement, als door bijzondere personen ondernomen, en een aantal herdrukken en eerste uitgaven van historische werken. Onder de laatstgemelden merken wij op eene niet onbelangrijke bijdrage tot de Geschiedenis van het Fransche Keizerrijk, in een dezer dagen uitgekomen werk: *Histoire Numismatique de Napoleon*, waarin een knoep overzigt van de geschiedenis des Franschen keizerrijks doorelochten is met de afbeeldingen der penningen, welke daarop betrekking hebben. In reetige bijgevoegde aantekeningen van den voormaligen Directeur van het Keizerlijk Museum, DEBON, leert men de denkwijze van NAPOLEON over de uitvoering van sommige dier penningen kennen. ANQUETIN'S *Histoire de France* wordt herdrukt en (van de tweede vergadering van Notabelen 6 Nov. 1838, tot op den tegenwoordigen tijd) voortgezet, door L. GALLOIS. Alle weken wordt heurtelings eene aflevering van het oorspronkelijke werk en van de voortzetting uitgegeven. Maar bovenal worden met veel belangstelling ontvangen de *Mémoires* van den bekenden *Prins de la Paix*, naar het Spaansche Handschrift in het Fransch onder de oogen des schrijvers vertaald. Daarvan zijn reeds twee deelen uitgekomen: *Mémoires du Prince de la Paix* etc. (Paris bij Advocat. Pr. 7 fr. 50 c.). De Spaansche staatsman verklaart, dat hij gemeend heeft eerst nu te mogen spreken, nu KAREL IV en FERDINAND dood zijn en deze personen alzoo tot de Geschiedenis behoorden.

GRIEKENLAND. — De Heer PITAKIS, Inspecteur der Oudheden te Athene, heeft een werk uitgegeven: *Het oude Athene of beschrijving der Oudheden van Athene*, waarvan echter alleen nog maar de Fransche overzetting is verschenen, moettende het oorspronkelijke Grieksche nog volgen. Men zegt, dat het werk blyken draagt van de groote geleerdheid en nauwkeurigheid des schrijvers.

NEDERLANDEN. — Het Velken jare in ons Vaderland terugkeerend verschijnt van den zoogenoemen *Het- of Veendamp, Veendamp of Veer-rook*, en de verschillende gevoelens, welke over den aard en de oorzaak van dien damp getuigd worden, doen ons de aandacht vestigen op een geschrift daarover omlangt in *Duitschland* uitgegeven, onder den titel: *Der Haarrauch. Ursprung, Erscheinung und Verbreitung desselben* von P. N. G. ECKHARDT, gedrukt te Essen. De schrijver heeft daarin een groot aantal waarnemingen verzameld, en deels tabellarisch gerangschikt, om te bewijzen, dat de bedoelde rook werkelijk ontstaat door het afbranden van veen, of moergronden in Noord-Duitschland. Dr. Eckhardt heeft met veel zorgvuldigheid alles bijeen gesteld, wat maar eenigzins strekken kan om over zijn onderwerp een helder licht te verspreiden. — Het getal studenten aan de Hoogeschool te Utrecht belooft op dit oogenblik 539, waarvan 167 in de rechten, 120 in de geneeskunde, 27 in de letteren, 12 in de wijs- en natuurkunde en 213 in de godgeleerdheid studeren.

Ter AMSTERDAMSCHEN BEURS van gisteren (2 Februarij) waren genoteerd: Wark. Schuld 2½ pCt. 55½; dito 5 pCt. 103½; Kansbill. 24½; Rijksschuld 4½ pCt. 96; dito 5½ pCt. 79½; Handelsm. 124½; 125½; Ardoin 85; 50; 50; dito oubep. st. 49½; Passieve 161½.

Er wordt gevraagd een **BOEKBINDERS-GEZEL**, van de Roomsche Godsdienst, iemand hantje zegenen zijnde, adres: ... (dech lijst in persoon) bij de Wed. J. VAN GEMERT en ZONEN, te Tilburg.

Er wordt gevraagd tegen ... Met een **KUIPERSKNECHT**, van de Gereformeerde Godsdienst, zich te verzoeken in persoon bij D. A. LITFORIJ, Mr. Kuiper te Klundert.

W. HUISMANS, openbaar Notaris, residentie te Eindhoven, provincie Noord-Brabant, zal voor zijne Prijscapalen, in het openbaar en voor alle man, opveilen en Verkoopen:

Een welgelegen kapitale **HUIZINGE en ERVEN**, alles aan elkanderen, staande en gelegen te Stratum, aan den Groeten Straatweg, langs de Rivier de Dommel, door welke Eindhoven en Stratum wordt afgescheiden, gekwoerd N°. 1, zeer geschikt voor Fabrick, Buitenverblijf, als anderszits.

Bestaande in: 2 Zalen, 5 Beneden-Kamers, 7 Boven-Kamers, waaraan 5 langs den Straatweg, met Stookplaatsen en ingewerkte Kasten voorzien; 1 Dienstheden-Kamer, 2 ruime Droogzolders en Vloering, 2 grote Kitchens met Pomp; 2 grote Kelders, waarvan een getrukt; 2 ruime Stallen, 1 ruime Openplaats, houdende 44 ellen lange en 9 ellen breedte, behorende aan de Dommelzijde van het Huis des Opzet- of Toegang-poort, omgeven met een Park en Waaierhuis van 3 vertrekken en ruimen Zolder, 1 Zomarkuilen

Te Breda, bij BROESE & COMP.

Koetshuis, Paardenstal en de Rivier de Dommel, achtet deze 20 bouwen, met Boomschuur en Plasterhuis, voorzien van Koepels, Vuyers en exquise Vruchtkonnen, groot 1 Bundel, 21 roeden, 10 ellen, daartoe een welgeplant Wandelboschje, groot 16 roeden, alles zeer aangenaam langs de Rivier de Dommel gesitueerd, strekkende het gebouw van voren, in de breedte 48 ellen langs den Groeten Straatweg.

Deze Verkoopdag zal plaats hebben binnen de stad Eindhoven, in het Logement het Huis van Holland, provisioneel op Donderdag den 7den April 1836, des namiddags om 6 ure, en sijn 14 dagen daarna, dus op Donderdag den 21sten April, terzelve plaats en uur.

De Betaaldag der Kooppenningen zal verzen op den 25sten Mei 1836, des verlijpde wordende zal ruim de helft van den koopprijs daarop tegen billyken Interest kunnen blijven gevestigd.

INMIDDELS zullen opgemaakte Goederen uit de hand te koop zijn, alsmede een **TUIN**, groot 56 roeden, 60 ellen, en ongeveer 6 bunders **BOUW- en WEILANDEN**, alle met zijn Druven en Lopen aan bovenomachreven Goederen gelegen.

Ten diep einde en ter bekoming van nadere Inlichtingen verzoegt men zich ten kantore van opgemaakden Notaris **HUISMANS**, te Eindhoven.

Bij **VAN GULICK & HERMANS**, Drukkers en Boekverkoopers te Breda, zijn te bekomen:

- 1. Een **STEL VAN ACHT PLATEN**, uitmuntend getekend, behoorende bij het werkje: *Benaming der Trektuigen*, derzelve Onderdeelen, Eigenschappen en Gebruik; gevolgd van eene *Instructie*, voor het Optuigen, het plaatsen der Paarden in de Stallen, het Aftuigen, het bergen der Tuigen; alsmede eenige Algemeene Voorschriften bij het Inspannen in acht te nemen. Prijs voor de acht Platen alleen . . . f 1,60. Met het daarbij behoorende Werkje . . . - 2,00. PS. Het Stel Platen wordt niet in commissie gezonden, maar kan voor rekening onthouden worden.
- 2. **ALLEREERSTE BEGINSELEN DER NEDERLANDSCHE TAALKUNDE**, gevolgd van woorden voor de Onsenningen en het Spellen; opgesteld ten gebruike der Leerlingen van de Tweede Klasse der Lagere Scholen, door H. J. van Waas. Prijs 17½ Cent.

DE KOMEET.

Een nieuw Weekblad door eene Vereeniging van GELERDEN EN LETTERKUNDIGEN, verchijnt van den 2den Januarij 1836 elken Zaterdag bij den Boekhandelaar J. E. BOSCH, te Utrecht, in nummers van een kwartel, met een' nieuwen letter, op velijn papier, in twee kolommen gedrukt. — De prijs voor het geheele Kostgrijs per jaargang f 12,00; voor een half jaar f 6,00; voor 3 maanden f 3,00. Men trekt in bij de voornaamste Boekhandelaars en Postkantoren, alsmede aan het Bureau, Plompetersen wijk H, n°. 666. Er zullen van tijd tot tijd, zonder verhooging van prijs, varietingen van Platen, Merzijk, enz. gegeven worden.

Bij bovengemelden Boekhandelaar is heden van de pers gekomen en zal alom verspreiden worden:

MINIATUUR ALMANAK VOOR HET SCHRIKKELJAAR 1836.

In dit Almanakje vindt men gedichten van A. VAN DER HOOP J. en andere dichters; het is versierd met 2 Plaatjes en te bekomen voor f 0,25.

- Bij bovengemelden worden met goed succes gedebiteerd:
 - I. L. G. VISSCHER, Hoogleraar aan de Universiteit te Utrecht, Handleiding tot de Algemeene Geschiedenis der Nederlanden, inzonderheid ten gebruike bij Akademische studien. In 2e Gedeelte, groot 8vo. . . f 3,50.
 - II. " " Handleiding tot de Geschiedenis der Wetenschappen, Letteren en Schoone Kunsten in de Nederlanden, inzonderheid ten gebruike bij Akademische studien. Gr. 8vo, à 20 Cent, het vel.
 - III. " " Bijdragen tot de oude Letterkunde der Nederlanden. Gr. 8vo à 15 Cent, het vel.
 - IV. " " Chronologisch Overzicht der Nederlandische Vols en 2 afdeelingen, in folio; Met de toelichtingen van dezelfde Hoogleraar tot gemeld Overzicht. Gr. 8vo f 3,25.
 - V. Kort Verslag van het zoo geruchtmakend gedrag des afgezeten Predikants H. P. Scholte, in de Heryomde Gemeenten Dovenen, Genderen Gansoijen, door een *Vriend der waarheid en des vredes*. Gr. 8vo . . . f 0,25.

Door de Boekhandelaars BROESE & COMP., te Breda, is op den 30sten Januarij jl. aan het Ed. Achthaar-Boutour-huwer woonplaats ter Vesting in het Nederduitsch verstaander:

- 1. *Theoretisch-praktisches Handbuch für Zimmerleute in allen ihren wesentlichsten Verrichtungen*, von G. Martzner, Hausmeister zu Dresden; Hmenen 1830, 3. Theil mit Kupfern.
- 2. *Grundzüge der praktischen Strategie*, Buch 1830.

Bij bovengemelden te verkrijgbaar. Proeve van eenen Wakkendigen Cursus voor de Officieren en Onder-Officieren der Nederlandsche Landmacht, door R. en J. DOORMAN, Looz Stab, 2de Druk, f 1,50.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.